



Gnesta kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Information om strandskyddet

Strandskyddsbestämmelserna finns i sjunde kapitlet miljöbalken (1998:808), som handlar om skydd av områden. Paragraferna 13-18 talar om vad som avses med strandskydd och vilka bestämmelser som gäller inom sådant område. I paragraferna 25-26 behandlas så kallad intresseprövning, det vill säga vägningen mellan enskilda och allmänna intressen. I förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. finns bestämmelser om vad en ansökan om dispens från strandskyddet ska innehålla m.m.

Strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddszonen utgår från strandkanten och sträcker sig vanligtvis 100 meter upp på land och 100 meter ut i vattnet. Strandskyddet omfattar alltså både land och vatten, inklusive det som finns under ytan. I vissa fall har länsstyrelsen fattat beslut om att utvidga strandskyddszonen upp till 300 meter upp på land och 100 meter ut i vattnet. Kontakta din kommun om du vill veta hur strandskyddet ser ut där du ska bygga.

Inom strandskyddszonen är det förbjudet att:

- uppföra nya byggnader och gräva eller på annat sätt förbereda för byggnader
- ändra byggnader som redan finns så att de kan användas till något annat ändamål
- utföra andra anläggningar eller anordningar som försämrar tillgängligheten enligt allemansrätten eller försämrar livsvillkoren för växter och djur
- utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv, till exempel fälla träd, gräva eller gödsla.

Vill du göra något av detta måste du ansöka om dispens från förbudet. För att en dispens ska beviljas måste du visa att det finns så kallade särskilda skäl. Som särskilda skäl får man endast använda något av de sex skäl som anges i miljöbalken 7 kap 18 c §. Inom ett område som kommunen i sin översiktsplan har pekat ut som landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge får man även använda de särskilda skäl som anges i miljöbalken 7 kap 18 d §. Vid alla dispenser måste man lämna en fri passage närmast vattnet.

Nedan följer en kort beskrivning av de särskilda skäl som anges i 7 kap 18 c § i miljöbalken.

Ianspråktagen mark innebär ofta en etablerad tomtplats eller hemfridszon runt en enskild bostad. Det kan också vara ett område som är ianspråktaget för andra ändamål, till exempel ett industriområde eller en campingplats. Avgörande är att området inte längre är allemansrättsligt tillgängligt.

Om platsen är avskild från stranden genom en större väg, järnväg eller motsvarande, och därför saknar betydelse för allmänhetens tillgång till stränder, kan detta utgöra ett särskilt skäl för dispens. En mindre väg anses vanligen inte ha någon avskärande effekt. Slänter, branter och höjdformationer som gör strandkanten svår att nå räknas inte som avskärande i relation till strandskyddets syften.

Anläggningar vid vatten, i vissa fall. Vissa typer av anläggningar är till karaktären sådana att de måste ligga vid vatten, det kan gälla båthamnar, pirar, bryggor, båthus med mera.

Utvidga en pågående verksamhet. Det kan till exempel vara en hamnanläggning eller en campingplats som inte kan expandera utanför strandskyddat område. Att det avser en verksamhet innebär att det inte kan vara frågan om byggande av bostäder.

Angeläget allmänt intresse. Det kan till exempel vara åtgärder som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning eller åtgärder som betingas av friluft-, naturvårds-, miljövårds- eller kulturhistoriska intressen.

Andra mycket angelägna intressen innebär mycket speciella omständigheter som är mer eller mindre unika till sin karaktär. Det kan vara både allmänna och enskilda intressen, men tillämpningen ska vara särskilt restriktiv när det gäller enskilda ärenden.

Landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge kan vara ett dispensskäl, men då måste området ha pekats ut i kommunens översiktsplan (se miljöbalken 7 kap 18 d §).

Övrigt

Växt och djurlivet

En dispensprövning ska också alltid omfatta den påverkan åtgärden får på växt- och djurlivet. Om de biologiska värdena påverkas på ett sätt som inte kan accepteras ska dispens inte ges, även om något av skälen ovan kan åberopas.

Länsstyrelsen kan överpröva dispensbeslutet

Efter att kommunen fattat beslut om strandskyddsdispens skickas beslutet till länsstyrelsen för granskning. Länsstyrelsen har möjlighet att besluta om att överpröva beslutet. Besked om att så ska ske ska lämnas inom tre veckor från den dag då kommunens beslut kom in till länsstyrelsen. Om länsstyrelsen beslutar att kommunens beslut ska upphävas får det beslutet överklagas hos miljödomstolen. Beslut om dispens får överklagas av den som beslutet angår (hit räknas inte grannar) om avgörande har gått denne emot. Även vissa ideella föreningar har rätt att överklaga dispensbeslut enligt 16 kap. 13 § miljöbalken, t.ex. Naturskyddsföreningen, Friidrottsfrämjandet.

Anläggningar för jordbruket, fisket, skogsbruket eller renskötseln

Byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för jordbruket, fisket, skogsbruket eller renskötseln och som för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddet är undantagna förbuden ovan. Dessa åtgärder får inte tillgodose bostadsändamål. Denna information är hämtad från Naturvårdsverkets webbplats, där du också kan läsa mer och hitta länk till lagtext. www.naturvardsverket.se, sök Strandskydd.